

Kitab Daniel - Nomer Satus Wolung Dasa Lima

Keallahan Kang Njelma: Pengakoning Pétrus kang Jero lan Implikasiné

Jeff Pippenger

2024-04-15

Nalika Pétrus ngaturaké wangsulané marang pitakoné Kristus bab sapa miturut pangandikané para murid Kristus kuwi, dhèwèké negesaké yèn Yésus iku Panjenengané kang katetepaké déning jebadan, yaiku Kristus, Mesias. Panjenengané uga ngandika yèn Panjenengané iku Putraning Allah.

Nalika Gusti Yesus rawuh ing wewengkon Kaisarea Filipi, Panjenengané takon marang para sakabaté, pangandikané, “Miturut pangucapé wong, Aku, Putraning Manungsa iki, sinten?” Wong-wong mau banjur matur, “Sawetara wong ngendika bilih Panjenengan iku Yokanan Pambaptis; liyane Élia; lan liyane manèh Yérémia, utawa salah siji para nabi.” Panjenengané banjur ngandika marang wong-wong mau, “Nanging miturut kowé, Aku iki sinten?” Simon Pétrus mangsuli lan matur, “Panjenengan punika Sang Kristus, Putraning Allah ingkang gesang.” Gusti Yesus mangsuli lan ngandika marang dhèwèké, “Rahayu kowé, Simon Bar-Yona, awit dudu daging lan getih sing nyampekaké prakara iki marang kowé, nanging Rama-Ku sing ana ing swarga. Lan Aku uga ngandika marang kowé, yèn kowé iku Pétrus, lan ing ndhuwur watu karang iki Aku bakal mbangun pasamuwan-Ku; lan gapuraning neraka ora bakal bisa ngasoraké iku. Lan Aku bakal maringi kowé kunci-kunci Kratoning Swarga; lan apa waé sing kokiket ana ing bumi bakal kaiket ana ing swarga; lan apa waé sing koklucuti ana ing bumi bakal kalucutaké ana ing swarga.” Matius 16:13–19.

Liwat Pétrus, Roh Suci ngaturaké kayektèn kang pokok supaya satus patang puluh papat èwu wong iku mangertèni. Panjenengané nindakaké iku ing Panium, yaiku Kaisaréa Filipi. Panium iku papan padaleman kang paling suci ing pangibadah marang naga, awit Grika nggambaraké jagad, lan jagad ing jaman wekasan iku PBB, kang dadi wakil kadonyanipun naga. “Gapura naraka” iku sawijining jeneng tumrap padaleman Pan, déwa wedhus saka Grika. Padaleman iku dibangun ana ing ngarepé guwa kang ngemot Sumbering Panium. Sumbering Panium iku mili menyang Kali Yarden, kang dadi pralambang Kristus.

Jeneng “Jordan” tegesé “sing mudhun,” lan kali iku miwiti iliné ana ing dhaérah pagunungan ing sisih lor Israèl, kanthi njupuk sumber utamané saka sumber-sumber banyu ing Gunung Hermon, pucuk sing paling dhuwur ing Pagunungan Hermon, ing papan dunungé sumber sing diarani “gapura neraka.” Hermon tegesé “suci” lan “Jordan” tegesé “mudhun.” Kali Yordan mili saka dataran dhuwur Gunung Hermon lan mudhun ngliwati Lembah Rift Yordan, lan pungkasane tekan Segara Mati, yaiku titik sing paling asor ing lumahing bumi.

Banyu-banyu sing nyukupi Kali Yordan, sing asalé saka padaleman Pan, lan sing pungkasane tekan ing titik paling asor ing bumi, nglambangaké panurunan kang ditindakaké déning

Putraning Allah nalika Panjenengané nilar gunung suci kang paling inggil kanggo tumedhak menyang “segara pati” kang paling asor ing jagad iki. Panurunané Kristus saka swarga tekan pati ing salib uga nglambangaké yèn Panjenengané ngasta dhateng sarirané piyambak daginging manungsa kang wus tiba, awit lumampahé saka swarga tekan salib iku diparingi pasokan déning banyu-banyu sing asalé saka “gapuraning naraka.”

Segara Mati dudu mung papan sing paling asor ing bumi, nanging uga banyu sing paling asin ing bumi, sangang kaping luwih asin tinimbang samodra. Pati Sang Kristus ing kayu salib, kaya dilambangaké déning Segara Mati, yaiku ing papan Panjenengané netepaké prajanjiané karo wong akèh.

Lan saben pisungsung saosanmu kudu kokbumboni uyah; lan aja nganti uyahing prajanjianing Allahmu kakurangan saka pisungsung saosanmu; bebarengan karo sakehing pisungsungmu, sira kudu nyaosaké uyah. Leviticus 2:3.

Ing dalan mili saka sumber-sumber ing Gunung Hermon, Kali Yarden lumebu liwat Segara Galiléa, kang uga kawentar minangka Tlaga Tiberias lan Tlaga Kinneret. Galiléa tegesé sawijining “engsel” utawa “titik pambalikan.” Tiberias iku asmane panguwasa Romawi sing ngetutaké Augustus Caesar, lan amarga wanguné tlaga iku, diarani Kinneret, kang tegesé “kacapi” utawa “lira.” Titik pambalikan tumrap manungsa dumadi nalika Tiberius Caesar jumeneng nguwasani lan Gusti Yesus kasalib, lan saben kacapi ing swarga meneng kabèh. Paseksèn géografis saka Kali Yarden gegayutan karo “gapuraning neraka,” yaiku padalemané déwa Yunani Pan, ngandharaké babagan paseksèn sing dipratélakaké déning Petrus lumantar ilhaming Roh Suci.

Inkarnasi Kristus iku minangka panyawijine kaallahan lan kamanungsan kang kadadosan nalika Putraning Allah kang ilahi ngagem daging manungsa marang sarirané piyambak, mula nyawijèkaké kaallahan karo kamanungsan, kaya dene kaanggambarake déning banyu-banyu saka sumbering Pan kang mili nyukupi Kali Yordan. Sing nyukupi sumbering Pan iku embun, udan, lan salju kang tumiba ing gunung-gunung Hermon, dene Hermon makili gunung “suci”, yaiku Yerusalem kang ana ing dhuwur.

Kidung Undhakan kagunganipun Dawud. Lah, saèstu saé lan endah sanget, manawi para sadulur padha manggen bebarengan wonten ing kasawijèn! Punika kados minyak jebad ingkang aji wonten ing sirah, ingkang mili tumurun ing jenggot, inggih jenggotipun Harun, sarta tumurun dumugi ing pinggiring agemanipun; Kados ebun Hermon, lan kados ebun ingkang tumurun dhateng pagunungan Sion: awit wonten ing ngriku Sang Yehuwah ndhawuhaken berkah, inggih punika kauripan ingkang langgeng. Jabur 133:1-3.

“lenga jebad kang aji” sing mili mudhun ing jenggote Harun iku yaiku lenga kang dipigunakaké nalika dhèwèké lan para putrané kasucèkaké lumantar pengurapan dadi imam-imamé Allah.

Lan kowé kudu njupuk saka getih kang ana ing misbyah, lan saka lenga jebad, banjur nyiramaké iku marang Harun, lan marang sandhangané, lan marang para putrané, lan

marang sandhangan para putrané bebarengan karo dhèwèké; temahan dhèwèké bakal kasucèkaké, lan sandhangané, lan para putrané, lan sandhangan para putrané bebarengan karo dhèwèké. Pangentasan 29:21.

Pétrus nglairaké pangakené sakabèhé para murid, lan kanthi mengkono dhèwèké nglairaké uga pangakené wong sèwu patang atus patang puluh papat èwu, kang bakal dipulasara minangka imamat manunggal sing diangkat dadi panji. “Lenga” kang njebadi Harun uga kaya ebun ing Gunung Hermon lan uga ebun ing pagunungan Zion. “Lenga” lan “ebun” iku yaiku pawarta kang makili jebadaning Roh Suci.

Padha rungokna, hé para langit, lan aku bakal ngandika; lan rungokna, hé bumi, pangandikaning cangkemku. Piulangku bakal tumetes kaya udan, pangandikanku bakal nyawiji kaya embun, kaya gerimis ing suket enom, lan kaya udan deres ing suket: awit aku bakal ngumandhangaké asmane Sang Yehuwah; mulyakna kaluhuran marang Allah kita. Deuteronomy 32:1-3.

“Ebun” iku “piwulang” kang tumiba ing gunung-gunung Sion, lan iku “lenga” jebadan kang nyawijèkaké wong satus patang puluh papat èwu, yaiku para imamé Allah ing dina-dina wekasan. Piwulang iku mudhun kaya udan, lan netes kaya ebun, awit iku “dipakabaraké”. Iku dipakabaraké amarga langit lan bumi kudu masang kuping lan ngrungokaké pangandikaning cangkemé Panjenengané, lumantar sawijining kaimaman kang manunggal, kang dadi panji kanggo martakaké pawarta-pawarta saka Panguwuh Wengi Tengah lan Panguwuh Banter.

Endahing temenan ing sacedhaking gunung-gunung iku sikilé wong kang nggawa kabar kabungahan, kang ngumumaké katentreman; kang nggawa kabar kabungahan bab kabecikan, kang martakaké kaslametan; kang ngandika marang Sion: Allahmu jumeneng Raja! Para panjagamu bakal ngangkat swara; bebarengan padha surak-surak: amarga padha bakal weruh adu rai, nalika Pangéran mbalèkaké Sion. Padha njeblogna kabungahan, padha nembang bebarengan, hé reruntuhaning Yérusalèm: amarga Pangéran wus nglipur umaté, Panjenengané wus nebus Yérusalèm. Pangéran wus mbabar astanipun kang suci ana ing ngarepé sakehing bangsa; lan sakèhé pucaking bumi bakal weruh kaslametané Allah kita. Yesaya 52:7-10.

Para juru-jaga ing dina-dina wekasan, kang kaambarake déning Pétrus, martakaké kaslametan lan katentreman, lan wong-wong mau bakal dadi siji, amarga bakal padha sesawangan. Iki kelakon nalika “Pangéran mbalèkaké Sion.” Tembung Ibrani kang dipertalèkaké dadi “mbalèkaké” ateges “mbalèkaké kahanan sing kosok balèn.” Nalika Pangéran mbalèkaké Sion, tegesé Sion wis naté ana ing panangkaran, kaya kang kaambarake déning panyebaran, lan kahanan iku dibalèkaké nalika panangkaran mau rampung.

Awit mangkéné pangandikané Pangéran: Sawisé pitung puluh taun kasampurnakaké ana ing Babil, Ingsun bakal ngrawuhi kowé, lan nindakaké pangandika-Ku kang becik tumrap kowé, yaiku kanthi mbalèkaké kowé menyang panggonan iki. Sabab Ingsun pirsara rancangan kang Ingsun rancangaké tumrap kowé, mangkono pangandikané Pangéran,

rancangan katentreman lan dudu piala, supaya maringi marang kowé wekasan kang kinarep-arep. Ing wektu iku kowé bakal sesambat marang Ingsun, lan kowé bakal padha lunga lan ndedonga marang Ingsun, sarta Ingsun bakal miyarsakaké kowé. Lan kowé bakal ngupaya Ingsun, lan bakal kapanggihaké déning Ingsun, manawa kowé nggolèki Ingsun kalawan sajroning atimu kabèh. Lan Ingsun bakal kapanggihaké déning kowé, mangkono pangandikané Pangéran; lan Ingsun bakal mbalèkaké kaanan tawananmu, sarta nglumpukaké kowé saka sakehing bangsa lan saka sakehing panggonan sing Ingsun wus nyebaraké kowé menyang kana, mangkono pangandikané Pangéran; lan Ingsun bakal nggawa kowé bali menyang panggonan saka ngendi Ingsun njalari kowé kaboyong dadi tawanan. Yeremia 29:10-14.

Kabeh para nabi lagi ngrembag bab dina-dina wekasan, lan ing dina-dina wekasan umaté Panjenengané ana ing sawijining panangkaran kang bakal dibalèkaké, supaya kasampurnakaké paseksiing ramalan.

Pangandika kang tumurun marang Yérémia saka Pangeran Yehuwah, mangkéné: Mangkéné pangandikané Pangeran Yehuwah, Allahé Israèl: Tulisen kanggo awakmu kabèh tembung sing wis Dakucapaké marang kowé ana ing sajroning sawijining kitab. Awit, lah, bakal tumeka dina-dina iku, pangandikané Pangeran Yehuwah, manawa Aku bakal mbalèkaké para tawanan umat-Ku Israèl lan Yehuda, mangkono pangandikané Pangeran Yehuwah; lan Aku bakal ndadèkaké wong-wong mau bali menyang tanah sing Dakparingaké marang para leluhuré, lan wong-wong mau bakal nduwèni tanah iku. Yérémia 30:1-3.

Sasampunipun turu telung setengah dinten, kados dene Lazarus turu patang dinten, lan Daniel ngladosi susah salami selikur dinten, Mikhael nangèkaké malih kalih seksi punika, inggih punika umatipun ing dinten-dinten pungkasan, lan ndadosaken manunggal, saha ugi njebadi piyambakipun lumantar satunggaling pesen ingkang dipunwedharaken ing salumahing jagad. Pesen punika inggih punika “ebun” saking Gunung Hermon (gunung suci), ingkang maringi panguripan dhateng sumbering Pan, ingkang salajengipun maringi panguripan dhateng Kali Yordan. Jebad ingkang kalampahan lumantar pesen punika nggambaraken jebadipun Gusti Yesus, ingkang nandhani wekdal nalika Panjenenganipun dados Sang Kristus, ingkang dipunmangertosi déning Pétrus.

Nalika Pétrus netepaké Sang Kristus minangka Putraning Allah, panjenengané makili Sang Kristus minangka Putraning Allah lan uga Putraning manungsa, kaya dene dipralambangaké déning banyu saka “gerbanging naraka” sing mili nyawisi Kali Yordan. Pangakoné Pétrus iku kalairaké déning ilhamé Roh Suci, lan kayektèn iku, yaiku yèn Yésus iku Sang Kristus, Sang Kang Jinebadi, lan yèn Panjenengané iku bebarengan Allah lan manungsa, kang déning Yésus dipratélakaké minangka kayektèn sing bakal dadi titik pusering peperangan nglawan umat Allah ing dina-dina wekasan, kang déning Sang Kristus wis diprasetyakaké bakal menang, amarga “gerbanging naraka” ora bakal ngalahaké kayektèn iki.

Kasunyatané yaiku menawa ing tanggal 11 September 2001, kaya dene Gusti Yésus kasucèkaké lumantar baptisané, panyegelan marang satus patang puluh papat ewu wiwit

kalakon, lan manawa ing sajarah iku bakal ana sawijining kuciwa kang bakal matèni umaté ing dina-dina pungkasan, nganti Panjenengané nguripaké manèh wong-wong mau lan mbalèkaké panawané. Proses kawungokaké manèh iku nyakup nyawijèkaké umaté dadi sawijining wadya bala kang gagah prakosa, kang diangkat minangka panji. Pakaryan nguripaké manèh, nyucekaké, nyawijèkaké, lan ngangkat, sawisé pati ing lurung-lurung, kagambaraké ing ayat sepuluh nganti limalas saka Daniel pasal sewelas, uga ing pethikan-pethikan Kitab Suci liyané. Nanging ing ayat telulas nganti limalas Kristus sepisan manèh wus nuntun para sakabaté menyang Kaisaréa Filipi, menyang Panium, lan ana ing kono segelé Gusti Allah dipaterèkaké kanggo selawas-lawasé.

Mung nalika kita mangertosi jeroning lan jembare kasunyatan-kasunyatan punika, kita saged ngakeni pamedharing bebener ingkang kapanggih wonten ing paseksèn Caesarea Philippi. Ing ayat wolulas saking pasal nembelas Injil Matius, nama Simon Barjonah dipun-gantos dados Pétrus, ingkang nglambangaken satus patang puluh sekawan ewu, kados ingkang sampun kacathet sadèrèngipun wonten ing sawijining artikel enggal. Pamedharing matematis ingkang dipun-tetepaken wonten ing ayat punika ngagungkaken Gusti Yésus minangka Sang Wonderful Numberer, awit boten namung Pétrus saged dipunmangertosi minangka pralambang satus patang puluh sekawan ewu, nanging Matius 16:18 ugi minangka pralambang matematis saking “phi”.

Sadurungé kita ngrembug matématika sing ana gandhèngané karo “phi,” perlu dicathet yèn “phi” iku kalebu pérangan saka tembung “Philippi,” yaiku jeneng kapindho saka loro jeneng kutha Panium. Ayat wolulas nerangaké yèn Gusti Yésus ngandika marang Pétrus nganggo basa Ibrani, kang banjur kacathet ing basa Yunani, lan ing wektu sabanjuré diterjemahaké menyang basa Inggris. Telung langkah iku nuduhaké pangwasané Kristus tumrap Sabdané. Nalika tembung iku ditimbang nganggo sistem matématika ngalikaké posisi-posisi angka, kabukten yèn jeneng Pétrus padha karo satus patang puluh papat ewu, saéngga nekanaké Yésus minangka Sang Juru-Itung Ajaib. Ing ayat sing padha iku uga, nalika Gusti Yésus mratélakaké yèn Panjenengané bakal mbangun pasamuwané, Sang Juru-Itung Ajaib nguwasani proses terjemahan supaya kayektèn sing kaawaké ana ing ayat wolulas bab nembelas iku nggambaraké pralambang matématika “phi.”

Lan Aku uga ngandika marang kowé, yèn kowé iku Pétrus, lan ing ndhuwur watu karang iki Aku bakal ngedegaké pasamuwanku; lan gapura-gapura neraka ora bakal bisa ngalahaké iku. Matius 16:18.

Pasamuwané Panjenengané ora mung kaadegaké ing dhoktrin yèn Gusti Yésus iku Sang Kristus, lan yèn Panjenengané iku Putraning Allah, nanging uga ing kasunyatan yèn Panjenengané iku Sang Sabda, lan Sang Sabda nitahaké sarta nguwasani samubarang kabèh, kalebu matématika, tata basa, lan pakaryaning manungsa.

Ing Panjenengané iku kita uga wus kaparingan warisan, awit kita wus katetepaké sadurungé manut karsané Panjenengané kang nindakaké samubarang miturut rancangan saka karsané piyambak. Epesus 1:11.

Phi, ingkang asring dipunlambangaken kanthi aksara Yunani ϕ (phi), punika satunggaling teteg matematika ingkang kirang langkung sami kaliyan 1.618033988749895. Angka punika kawastanan rasio emas utawi proporsi ilahi. Punika kalebet “angka irasional”, tegesipun boten saged dipunandharaken minangka pecahan prasaja, lan perwakilan desimalipun neras tanpa wates tanpa ulangan.

Rasio emas nduwèni akèh sipat kang nggumunaké lan katon ing manéka warna konteks sajroning matématika, seni, arsitèktur, alam, lan bidhang-bidhang liyané. Rasio iki asring katemu ing wangun-wangun géometris, kayata persegi dawa, segilima, lan dodekahedron, ing ngendi perbandhingan antarané sisi sing luwih dawa lan sisi sing luwih cendhak padha karo phi.

Ing seni lan arsitektur, rasio emas diyakini ngasilaké proporsi sing endah lan nyenengaké paningal. Rasio iki wis dienggo déning para seniman lan arsitek sajroning sajarah, wiwit saka peradaban kuna nganti jaman Renaissance lan salajengipun, kanggo ngrancang komposisi, bangunan, lan karya seni. Ing matématika, rasio emas katon ana ing manéka warna persamaan lan runtutan matématika, kalebu runtutan Fibonacci, ing ngendi saben suku minangka jumlah saka loro suku sadurungé. Nalika suku-suku ing runtutan Fibonacci saya mundhak, rasio antarane suku-suku sing jejeg saya nyedhaki phi.

Ing ayat 16:18, kita manggihaken phi matematis (1.618...). Gusti Yesus, Allah “ingkang nindakaken samukawis manut pepakening karsa Nipun piyambak,” netepaken nglajengaken tandha asma-Nipun minangka Palmoni, Sang Apik Sanget, utawi Sang Panyacahing Rahasia, ing geografi kenabian ingkang nandhani paprangan pasamuwan-Nipun nglawan gapuraning neraka ing jaman wekasan. Ing paprangan kenabian punika, lumantar pangwaos-Nipun dhateng angka-angka, Panjenenganipun nggambaraken satus patang puluh sekawan ewu punika kanthi “Pétrus”, ingkang asmanipun dipun-gantos saking “Simon” ingkang midhangetaken pawartosipun manuk dara dados “Pétrus”, mila nandhani satus patang puluh sekawan ewu punika minangka umat prasytanipun ing dinten-dinten pungkasan.

“Watu karang” sing Panjenengané pilih kanggo mbangun pasamuwan-Nya, iku watu karang dhasar, yaiku pondhasi lan watu pojok utama saka “pitung mangsa” ing Imamat rong puluh nem, amarga ora ana pondhasi sejati kajaba Kristus. Wiwit baptisané Kristus, nalika Simon “krungu” pawarta saka manuk dara nganti tekan salib ing Segara Mati, sajroning sèwu rong atus suwidak dina, kaping pindho saben dina, ana kurban ésuk lan sonten, kajaba ing dina pungkasan saka sèwu rong atus suwidak dina iku, amarga ing dina iku, kurban sonten uwal saka imam, lan ing salib Kristus séda minangka pisungsung kaping rong èwu limang atus rong puluh.

“Kabeh iku nggegirisi lan kebak bingung. Imam lagi arep nyembeleh kurbané; nanging pisauné tiba saka tangané sing ora ana dayané, lan cempéné bisa oncat. Lambang wis ketemu karo kasunyatané ana ing séda Putraning Allah. Kurban agung wis kasembelih. Dalan mlebu menyang papan kang Mahasuci wis kabukak. Dalan anyar lan urip wis disadiyakaké kanggo kabèh wong. Manungsa kang dosa lan kebak susah ora prelu manèh

ngentèni tekane Imam Agung.” The Desire of Ages, 757.

“watu karang” sing bakal dadi dhasar pambangunan pasamuwan-Né iku yaiku watu pondhasi sing ditampik déning para tukang bangunan, cacahé yaiku “rong èwu limang atus rong puluh.” Ing siji ayat sing cekak, Kristus nampilaké Sarirané minangka Gusti kang nguwasani samubarang kabèh, lan nalika Panjenengané nindakaké mangkono Panjenengané lagi jumeneng lan ngandika ing ayat telulas nganti limalas saka Daniel pasal sewelas.

Lan Aku uga ngandika marang kowé, yèn kowé iku Pétrus, lan ing watu karang iki Aku bakal yasa pasamuwan-Ku; lan gapura-gapura neraka ora bakal bisa ngalahaké iku. Matius 16:18.

Kita badhé nerusaké panaliten punika wonten ing artikel salajengipun.

“Bab-bab kang sinepen iku kagungane Pangeran Yehuwah, Allah kita; nanging perkara-perkara kang kaparingake pamedharinge iku kagungane kita lan anak-putu kita ing selawas-lawase.’ Deuteronomy 29:29. Piyambakipun Gusti Allah nindakaken pakaryan penciptaan punika kanthi cara kados pundi, Panjenengane boten nate nyatakaken dhateng manungsa; kawruh manungsa boten saged nglacak rahasia-rahasia Sang Mahaluhur. Panguwaosipun kang nitahake punika boten saged dipunmangertosi kados dene kawontenane Panjenengane piyambak.”

“Allah wus ngidini supaya banjir pepadhang katumpah marang jagad iki, sajroning ngèlmu lan uga seni; nanging manawa wong-wong sing ngakoni dhiriné ilmiah mbabar bab prakara-prakara iki mung saka sudut pandhang manungsa waé, mesthi bakal tumeka ing dudutan kang kliru. Bisa uga ora salah yen wong ngira-ngira ngluwahi apa kang wis kababar ana ing pangandikané Allah, saupama téyori-téyori kita ora nalisir karo kasunyatan-kasunyatan kang kapanggih ana ing Kitab Suci; nanging wong-wong kang ninggal pangandikané Allah, lan ngupaya nerangaké pakaryan-pakaryan titahane manut asas-asas ilmiah, lagi keblasuk nglanglang ing segara kang ora kawruhan tanpa peta lan tanpa kompas. Pikiran-pikiran kang paling agung sekalipun, manawa ora dituntun déning pangandikané Allah sajroning panelitèné, bakal dadi bingung ing upayané nelusuri sesambungan antarané ngèlmu lan wahyu. Awit Sang Pencipta lan pakaryan-pakaryané adoh banget ngluwahi pangertèné, nganti padha ora bisa nerangaké kanthi angger-angger alam, mula sajarah Kitab Suci dianggep ora bisa dipercaya. Wong-wong kang mangu-mangu marang kapitadosan cathetan-cathetan Prajanjian Lawas lan Prajanjian Anyar, bakal katuntun lumaku selangkah manèh, yaiku mangu-mangu anané Allah; lan banjur, sawisé kelangan jangkaré, padha kaénggal-énggal kabanting ing watu-watu karang kafiran.

“Wong-wong iki wis kelangan kesederhanaaning iman. Kudu ana percaya kang mantep marang wewenang ilahi saka Sabda Suci Allah. Kitab Suci ora kena diuji miturut gagasan-gagasan manungsa bab ilmu pengetahuan. Kawruh manungsa iku tuntunan kang ora bisa dipercaya. Wong-wong skeptis kang maca Kitab Suci mung kanggo mbantah, bisa uga, amerga pangerten kang ora sampurna bab ilmu pengetahuan utawa bab wahyu, ngaku nemokake pasulayan ing antarané loro iku; nanging manawa

dipahami kanthi bener, loro-loroné ana ing karukunan kang sampurna. Musa nulis ana ing sangisoré tuntunan Rohé Allah, lan téyori géologi kang bener ora bakal tau ngaku nemokake apa waé kang ora bisa disarujukaké karo katrangan-katrangané. Kabèh kayektèn, becik ing alam utawa ing wahyu, salaras karo awaké dhéwé ana ing sakehing pepyakané.”

“Ing sabdaning Allah kathah pitakenan ingkang dipunajengaken, ingkang para sarjana ingkang paling jero kawruhipun boten badhé saged mangsuli. Kawigatosan dipunarahaken dhateng prakawis-prakawis punika supados nedahaken dhateng kita sepinten kathahing prakawis, malah ing antawisipun prekawis-prekawis umum ing gesang padintenan, ingkang manah ingkang winates, kanthi sakathahing kawicaksanan ingkang dipungunggung-gunggungaken, boten badhé naté saged ngraosaken kanthi jangkep.”

“Nanging para ilmuwan nganggep yèn padha bisa mangertèni kawicaksananing Allah, yaiku apa kang wus Panjenengané tindakake utawa kang bisa Panjenengané tindakake. Pamikiran kang umum banget nguwasani yèn Panjenengané katemtokaké déning angger-anggeré dhewe. Manungsa salah siji padha nyélaki utawa nglirwakaké ananing Panjenengané, utawa padha ngira bisa nerangaké samubarang kabèh, malah kalebu pakaryaning Rohé ana ing sajroning ati manungsa; lan padha ora ngurmati manèh asmané lan ora wedi marang kakuwatané. Padha ora pracaya marang prakara adikodrati, awit ora mangertèni angger-anggering Allah utawa kakuwatané kang tanpa wates kanggo nindakaké karsané lumantar angger-angger mau. Miturut panganggoné kang lumrah, istilah ‘angger-angger alam’ nyakup apa waé kang wis bisa ditemokaké déning manungsa bab angger-angger kang ngreksa lumakuné jagad jasmani; nanging sepira winatesé kawruh padha, lan sepira jembaring wewengkon kang ana kanggo Sang Pencipta makarya selaras karo angger-anggeré piyambak, nanging ing wektu kang padha sakabehé ngluwihi pamahamé para titah kang winates!”

“Akeh wong mulang manawa materi nduwèni daya urip—manawa sipat-sipat tartamtu diwènèhaké marang materi, lan sawisé kuwi banjur ditinggal tumindak lumantar energi alamiahé dhéwé; lan manawa panggawéné alam katindakake sajroning kaselarasan karo angger-angger kang tetep, kang malah Gusti Allah piyambak ora bisa melu campur tangan. Iki iku èlmu kang palsu, lan ora didhukung déning pangandikané Allah. Alam iku abdining Kang Nitahaké. Gusti Allah ora mbatalaké angger-anggeré utawa makarya nalisir marang iku, nanging Panjenengané saya-terusan migunakaké iku minangka piranti-pirantiné. Alam marakaké paseksi bab anané kapinteran, anané rawuh, lan energi kang tumindak, kang makarya ana ing sajroning lan lumantar angger-anggeré. Ana ing alam pakaryan kang tanpa pedhot saka Sang Rama lan Sang Putra. Kristus ngandika, ‘Rama-Ku tumindak ganti saiki, lan Aku iya tumindak.’ Yokanan 5:17.”

“Para wong Lewi, ing kidungé sing kacathet déning Nehemia, ngidung, ‘Paduka, namung Paduka piyambak, punika Pangéran; Paduka ingkang nitahaké langit, langité para langit, sarengan karo sakehé wadya-wadyané, bumi lan samukawis ingkang wonten ing njeronipun, ... lan Paduka ngreksa kabeh iku.’ Nehemia 9:6. Manawi dipun tingali

gegayutan kaliyan jagad punika, pakaryan nitahaké Gusti Allah sampun rampung. Awit ‘pakaryan-pakaryan punika sampun kasampurnakaké wiwit dhasaring jagad.’ Ibrani 4:3. Nanging kakiyatanipun taksih nindakaké pakaryan ngreksa samukawis titahipun. Dene dhetak nadi lan ambegan ingkang silih gantos punika boten awit saka mekanisme ingkang sampun nate dipun wiwiti lajeng lumampah déning tenaga kanggé dhirinipun piyambak; nanging saben ambegan, saben dhetaking manah, punika bukti saking pangreksanipun Panjenenganipun ingkang nyarubi ing sadaya papan, Panjenenganipun ing salebeting Panjenenganipun ‘kita gesang, obah, lan dumadi.’ Lelakone Para Rasul 17:28. Uga boten awit saka daya kang lumrah wonten ing dhirinipun piyambak menawa saben taun bumi ngasilaké kaberkahanipun lan tetep lumampah ngubengi srengéngé. Astanipun Gusti Allah nuntun para planit lan njagi supaya tetep wonten ing papanipun sajroning lampahipun ingkang tertib ngliwati langit. Panjenenganipun ‘ngirid metu wadya mau miturut cacahé: Panjenenganipun nyebut kabeh mau kanthi asmané, marga saka agenging kakiyatanipun, awit Panjenenganipun kuwasa ing pangwasa; ora ana siji waé kang ora ana.’ Yesaya 40:26. Marga saka pangwasanipun tetuwuhan sami subur, godhong medal, lan kembang mekar. Panjenenganipun ‘nuwuhaké suket ing gunung-gunung’ (Jabur 147:8), lan déning Panjenenganipun lebak-lebak dados subur. ‘Kabèh kewan ing alas ... nyuwun pangané marang Gusti Allah,’ lan saben titah gesang, wiwit saking gegremetan ingkang paling alit dumugi manungsa, saben dinten gumantung dhateng pangreksanipun ingkang ngarsakaké kanthi kawicaksanan ilahi. Kados tembung endah sang juru mazmur, ‘Kabèh iku padha ngentosi Paduka.... Menapa ingkang Paduka paringaké, punika padha dipun kumpulaké: Paduka ngladosi asta Paduka, padha kasembadan kanthi kabecikan.’ Jabur 104:20, 21, 27, 28. Pangandikanipun nguwasani unsur-unsur alam; Panjenenganipun nutupi langit kalawan méga lan nyawisaké udan tumrap bumi. ‘Panjenenganipun maringi salju kados wulu wedhus: embun ès dipun sebar kados awu.’ Jabur 147:16. ‘Nalika Panjenenganipun ngedalaké swantenipun, wonten kaèhaning toya ing langit, lan Panjenenganipun ndadosaké uwab munggah saking pucaking bumi; Panjenenganipun damel kilat kanthi udan, lan ngedalaké angin saking pasimpenanipun.’ Yeremia 10:13.”

“Allah iku dhasaring samubarang. Saben ngèlmu sejati selaras karo pakaryan-pakaryané; saben pendhidhikan sejati nuntun marang pambangun-turut marang pamaréntahané. Ngèlmu mbukak kaélok-an-kaélok-an anyar marang pandeleng kita; dhèwèké nglayang dhuwur, lan njajah jeroné kang anyar; nanging saka panalitèné iku dhèwèké ora nggawa apa-apa kang bertentangan karo wahyu ilahi. Kabodhoan bisa uga ngupaya nyengkuyung panemu-panemu palsu bab Allah kanthi nyandhak marang ngèlmu, nanging kitab alam lan Sabda kang katulis padha madhang siji lan sijiné. Mangka kita katuntun kanggo nyembah marang Sang Panyipta lan nduwèni kapitayan kang wicaksana marang Sabdané.” Patriarchs and Prophets, 113–115.